

DIRECTIVAS D'ALPEGIADA 2019
PER ILS CHANTUNS GLARUNA E GRISCHUN
(guardar er www.alt.gr.ch)

Per l'alpegiada 2019 vegnan relaschadas las suandantas directivas per ils chantuns Glaruna e Grischun:

1. Chaussas generalas

1.1	Tut ils animals che vegnan mess sin alps e sin pastgiras per l'alpegiada ston esser sauns e libers da malsognas contagiusas.	Sanadad
1.2	Ils animals che vegnan transportads cun vehichels en il territori d'alpegiada, na dastgan betg vegnir transportads ensemen cun muvel da maz u da commerzi. Ils animals dastgan vegnir transportads mo en vehichels nettegiads ch'èn destinads al transport d'animals.	Transport
1.3	Sch'i vegn chatschà muvel d'alp u muntaneras da nursas sur trajects pli lungs sin vias da transit, sto quai vegnir annunzià a la polizia almain 5 dis ordavant.	Chatschar muvel che vegn alpegià
1.4	Per mintga manaschi d'alpegiada sto vegnir designada ina persuna ch'è responsabla per il contact cun las autoritads sco er per l'infurmaziun dals possessurs d'animals e dals proprietaris dals manaschis d'alpegiada.	Persuna responsabla per l'alp / chau d'alp
1.5	Il persunal d'alp ch'è responsabel durant l'alpegiada è obligà d'observar conscienzusamain ils animals alpegiads e d'instradar immediatamain las mesiras correspondentas en cas da mintga minim suspect da malsogna u en cas d'accidents.	Persunal d'alp

2. Controlla dal traffic d'animals

Per l'alpegiada valan da princip tut las prescripziuns sco per l'ulteriur traffic d'animals. En spezial ston vegnir resguardads ils suandants puncts:

- 2.1 Incumbensas da la persuna responsabla per l'alp
- 2.1.1 Il di da la chargiada sto ella rimnar dals possessurs d'animals ils documents accompagnants, las glistas d'animals ed ils attests prescrits e far in register d'animals tenor l'artitgel 8 da l'ordinaziun davart epidemias d'animals (OFE; CS 916.401). Il register d'animals cuntegna ils augments e las perditas, las marcaziuns sco er las datas d'inseminaziun. Tut ils documents ston vegnir tegnids en salv durant 3 onns.

2.1.2 Durant la perioda d'alpegiada sto ella cumpletta il register d'animals cun eventualas mutaziuns.

2.1.3 Fin da l'alpegiada:

- a) Ella returna puspè ils documents accompagnants ch'ella ha survegnì tar la chargiada, e quai sut las suandantas cundiziuns:
 - i. I n'ha lieu nagina midada da maun e tut ils animals returnan puspè en il manaschi d'origin.
 - ii. Las cifras 4 e 5 dal document accompagnant èn anc adina correctas.
- b) Sin il document accompagnant reutilisà conferma ella il punct a) cun agiuntar il numer da la banca da datas davart il traffic d'animals (BDTA) dal manaschi d'alpegiada, sia suttascripziun, la data e la notizia: "Las cifras 4 e 5 èn anc adina correctas."
- c) Ina copia dal document accompagnant reutilisà sto ella tegnair en salv durant 3 onns.
- d) Sche las premissas dal punct a) n'èn betg ademplidas, sto ella emplenir in nov document accompagnant. Er quel sto vegnir tegnì en salv durant 3 onns.
- e) Ella cumplettescha mutaziuns sin las glistas d'animals, suttascriba questas glistas en il lieu previs e las returna ensemen cun ils documents accompagnants.

2.2 Animals d'unghla dastgan vegnir transportads en in auter manaschi mo ensemen cun in document accompagnant. Sch'i vegnan transportads plirs animals, vegni recumandà d'inditgar quels sin la glista d'animals. Ina glista d'animals po vegnir duvrada mo ensemen cun in document accompagnant.

Document
accompagnant /
glista d'animals

2.3 Tut ils augments e tut las perditas d'animals da la spezia dals arments sin e giu da manaschis d'alpegiada, da pastiglia e da pastgiras cuminaivlas sco er per l'alpegiada a l'exteriur ston vegnir annunziads a la BDTA sur www.agate.ch. Las infurmasziuns da la BDTA davart las differentas modas e pussaivladads d'annunzia ston vegnir resguardadas.

Annunzia a la BDTA
– spezia dals
arments

2.4 Ils augments da portgs sin manaschis d'alpegiada ston vegnir annunziads a la BDTA sur www.agate.ch u cun cartas d'annunzia che pon vegnir empustadas tar la lingia d'agid d'Agate sut info@agatehelpdesk.ch u sut 0848 222 400.

Annunzia a la BDTA
– portgs

2.5 Ils proprietari da la spezia da chavals (chavals, asens, mils, milets e ponis) ston annunziar la translocaziun da lur animals sin manaschis d'alpegiada a la BDTA sur www.agate.ch, sch'ils animals restan pli ditg che 30 dis sin il manaschi d'alpegiada. En cas da dumondas pon ins sa drizzar a la lingia d'agid d'Agate sut info@agatehelpdesk.ch u sut 0848 222 400.

Annunzia a la BDTA
– spezia da chavals

- 2.6 Per la durada da la dimora endateschan ils possessurs da chauns l'adressa da l'alp en la banca da datas per chauns Amicus (www.amicus.ch). Per quest intent è previs in champ, nua che adressas temporaras pon vegnir endatadas. En cas da dumondas pon ins sa drizzar a la lingia d'agid d'Amicus, tel. 0848 777 100.
- Tut ils chauns da l'exteriur ston vegnir annunziads en mintga cas a l'uffizi. Per quest intent sto vegnir duvrà il formular "Annunziar chauns sin il manaschi d'alpegiada" sut www.alt.gr.ch.
- 2.7 Grischun: Per mintga alp fan las vischnancas ina glista dals animals alpegiads che derivan d'ordaifer il chantun. Questas glistas ston vegnir tramessas fin il pli tard **mardi, ils 6 d'avust 2019**, a l'uffizi per la segirezza da victualias e per la sanadad d'animals.
- Glaruna: Directamain suenter che la chargiada ha gi lieu, fan las persunas responsablas per l'alp in register dals animals alpegiads e tramettan quel al l'uffizi per la segirezza da victualias e per la sanadad d'animals, Regio Glaruna, Ennetbühlerstrasse 2, 8750 Glaruna.
- 3. Pasculaziun als cunfins**
- 3.1 Per las alps da cunfin valan prescripziuns supplementaras, davart las qualas l'uffizi dat infurmaziuns. Il corp federal da guardias da cunfin po prender invista dal register d'animals. Ils documents ch'èn necessaris per traversar il cunfin ston vegnir retratgs tar l'uffizi.
- 3.2 La vischnanca da staziunament da l'alp sto inoltrar a temp ina dumonda a l'uffizi.
- 3.3 Spezialmain per l'**alp Fenga** valan las disposiziuns e las pre-tensiuns actualas da l'Austria (ordinaziun [CE] nr. 1266/2007 da la cumissiun dals 26 d'october 2007 cun prescripziuns d'execuziun tar la directiva 2000/75/CE dal cussegl areguard il cumbat, la surveglianza e l'observaziun da la malsogna da la lieunga blaua sco er areguard las restricziuns che valan per il transport da tscherts animals da spezias che pon survegnir la malsogna da la lieunga blaua).
- Quai vul dir che tut ils animals che vegnan alpegiads a l'exteriur e che pon survegnir la malsogna da la lieunga blaua, ston vegnir vaccinads avant il transport cun in vaccin admiss cunter la **malsogna da la lieunga blaua** dal serotip 8 tenor las indicaziuns dal producent.
- Annunzia da midadas d'adressa a la banca da datas per chauns
- Vischnancas / persunas responsablas per l'alp
- Alps da cunfin
- Alpegiada d'animals da l'exteriur
- Malsogna da la lieunga blaua (BT)

4. Applicaziun da medicaments veterinars

4.1 Obligaziun da manar in register davart ils medicaments veterinars: Tenor l'ordinaziun davart ils medicaments veterinars (OMedV; CS 812.212.27) vala l'obligaziun da manar in register per ils suandants medicaments veterinars che vegnan applicads per animals da niz:

Medicaments veterinars

tut ils medicaments veterinars che basegnan in recept (categoria da consegna A, B), tut ils medicaments veterinars cun temp da spetga, medicaments veterinars importads u duvrads per in auter intent, medicaments veterinars betg sutmess a l'obligaziun d'admissiun, producids tenor la formula magistralis. Sch'i vegnan dads medicaments veterinars sin l'alp, ston vegnir nudadas en mintga cas las suandantas infurmaziuns en in schurnal da tractament:

- a) la data da l'emprima e da l'ultima applicaziun
- b) la marcaziun dals animals u da la gruppa d'animals tractads, p.ex. la marca d'ureglia
- c) l'indicaziun
- d) il num commercial dal medicament veterinar
- e) la quantitat
- f) ils temps da spetga
- g) las datas che las differentas victualias obtegnidas da l'animal da niz èn vegnidas dadas liber
- h) il num da la persuna autorisada che ha ordinà, consegnà u dà il medicament veterinar.

Sche medicaments vegnan retratgs sin reserva, sto vegnir fatga per mintga spezia d'animals ina cunvegna davart medicaments veterinars cun maximalmain in veterinari. Sch'ina tala cunvegna vegn concludida, sto il veterinari far almain ina visita documentada dal manaschi d'alpegiada durant la perioda d'alpegiada.

Cunvegna davart medicaments veterinars

Dapi il 1. d'avrigl 2016 èsi scumandà da consegnar sin reserva antibiotics critics (fluorchinolons, cefalosporins da la 3. e 4. generaziun, macrolids) sco er antibiotics per il tractament profilactic (p.ex. meds per far ir sitg). En tge cas e sch'igl è insumma necessari d'applitgar quests antibiotics, sto il veterinari decider sin fundament da la situaziun medicinala resp. da la necessitad medicinala. La decisiun sto esser motivada en scrit sin il manaschi cun agid d'ina documentaziun (plan).

Tut ils auters medicaments che vegnan retratgs sin reserva u che vegnan restituids, ston esser etichettads correctamain e vegnir nudads cun las suandantas indicaziuns sin ina glista d'inventari:

Glista d'inventari

- a) la data
- b) il num commercial
- c) la quantitat en unitads da confeziun
- d) il lieu da retratga resp. la persuna che prenda enavos ils medicaments

4.2	Ils medicaments veterinars ston vegnir conservads tenor las prescripziuns davart la conservaziun e davart la magasinaziun en moda igienica irreproschabla sco er da maniera segira ed ordinada.	Obligaziun da diligenza
4.3	L'applicaziun da medicaments veterinars a distanza cun agid d'in bavriel u d'autras armas da narcosa è scumandada. Exceptada da quai è la consegna da calmativs cun bavriels u cun uschenumnads "schluppets da narcosa". Davart eventualas excepziuns decida il veterinari responsabel en enclegientscha cun l'uffizi.	Applicaziun a distanza
5. Arments		
5.1	En territoris nua ch'igl ha dà pli baud il mal nair, vegnan recumandadas vaccinaziuns. Ina glista da las alps pertutgadas è publitgada sin la pagina d'internet www.alt.gr.ch.	Mal nair
5.2	En territoris nua ch'igl ha dà dacurt la malsogna dals coss, vegni recumandà da tractar l'atun ils animals alpegiads. Il veterinari chantunal po ordinar quests tractaments per tscherts territoris.	Malsogna dals coss
5.3	Mintga abort d'animals da la spezia dals arments sto vegnir considerà sco contagius. Il possessur ch'è responsabel per ils animals durant l'alpegiada sto annunziar mintga abort d'animals da la spezia dals arments ad in veterinari. Animals che mussan indizis per in abort u che han gia gi in abort ston vegnir separads immediatamain da la muntanera. Ils animals ston restar separads da la muntanera, fin che la controlla veterinara è terminada. Per evitar in'ulteriura derasaziun sto il persunal d'alp prender tut las mesiras da precauziun ch'èn pretendiblas sut las circumstanzas dadas, en spezial dismetter il fritg e la mundadira conform a las prescripziuns, suenter che tals èn vegnids controllads. Suenter mintga utilisaziun sto vegnir nettegiada minuziusamain l'iseglia contaminada. L'animal e ses pantun en stalla ston vegnir nettegiads pliras giadas minuziusamain.	Abort
5.4	En manaschis da pastiglia, d'alpegiada e da pastgiras cuminaivlas tenor ils art. 7–9 da l'ordinaziun davart la terminologia agricola (OTerm; CS 910.21), nua ch'i vegnan tegnids arments da differents manaschis u nua ch'ils arments pon avoir contact cun arments d'auters manaschis, dastgan arments vegnir mess mo, sch'els n'èn betg suttamess ad ina bloccada. Als possessurs ch'èn responsabels per ils animals durant l'alpegiada vegni recumandà da controllar il status da la BVD dals animals sin la banca da datas davart il traffic d'animals. Il veterinari chantunal po conceder u disponer excepziuns.	Diarrea virala bovina BVD

- 5.5 En enclegientscha cun la surveglianza da chatscha sto la persuna responsabla per l'alp prender mesiras igienicas da pasculaziun per evitar ch'il muvel e la selvaschina sa contamineschian in l'auter, particularmain plazzar bigls, salinas e pavladuiras en lieus adattads.
- En il territori da surveglianza da tuberculosa (regiuns Signuradi, Partenz, Engiadina bassa) èsi permess da plazzar salinas per muvel e per selvaschina mo en lieus survegliads u controllads (disposiziun d'uffizi "scumond da pavlar selvaschina d'unгла).
- 5.6 Avant la chargiada sto vegnir controllada la sanadad da l'iver da vatgas lactantas. I dastgan vegnir chargiads mo animals cun ivers sauns (test da Schalm negativ, betg dapli che 150 000 cellas/ml, u cumprova tras ina prova da latg che l'iver n'haja nagins scherms infectus).
- En il manaschi d'alpegiada sto il personal d'alp far e documentar l'emprima controlla il pli tard 7 dis suenter la chargiada. Tenor l'art. 6 da l'ordinaziun dal DFI davart l'igiene tar la produenziun da latg (OlgPL) sto la sanadad da l'iver vegnir survegliada e documentada durant l'alpegiada almain ina giada per mais.
- Dal rest valan las pretensiuns envers la produenziun da latg tenor la OlgPL.
- 6. Nursas**
- 6.1 Avant l'alpegiada vegni recumandà da tractar tut las nursas en moda professionala cunter la rugna e cunter auters parasits.
- 6.2 Sin alps e sin pastgiras d'alpegiada na dastgan vegnir chargiads nagins animals che han indizis clinics d'inflamaziuns infectusas dals egls (egls fitg cotschens, crustas da matergia, egls turbels).
- Erupziuns da malsognas durant il temp d'alpegiada ston vegnir communitgadas a l'uffizi. Las mesiras da cumbat ston vegnir prendidas en enclegientscha cun l'uffizi.
- 6.3 Mintga abort sto vegnir annunzià ad in veterinari.
- 6.4 Tut las nursas che vegnan alpegiadas sin manaschis da chasa, sin pastgiras cuminaivlas u sin alps ston esser sanadas da la zoppina da nursas.
- En cas motivads po l'uffizi permetter excepziuns. Quellas ston vegnir dumandadas en scrit, cun ina motivaziun, tar l'uffizi fin ils **15 d'avrigl 2019**.
- Tut las **tegnidas da nursas dals chantuns Glaruna e Grischun** valan da princip sco libras da la zoppina da nursas e na dovran nagina conferma correspudenta en scrit ch'ellas sajan libras da la zoppina da nursas, sch'il manaschi è registrà sco

Tuberculosa

Sanadad da l'iver

Rugna / parasits

Inflamaziuns infectusas dals egls

Abort

Cumbat cunter la zoppina da nursas

tegnida da nursas cun in numer da la BDTA e n'è betg suttemess ad ina bloccada. La surveglianza annuala a maun d'ina prova da controlla ed a maun da la metoda da labor sto esser terminada fin ils **15 d'avrigl 2019**.

Per tut las **nursas che derivan d'auters chantuns** e che vegnan alpegiadas en ils chantuns Grischun e Glaruna vegn pretendida ina conferma en scrit tras il servetsch da cussegliaziun e da sanadad per remagliaders pitschens (SSRP), ch'ellas sajan libras da la zoppina da nursas. La surveglianza a maun da la metoda da labor sto esser terminada fin ils **15 d'avrigl 2019**.

- 6.4.1 L'uffizi fixescha las alps, nua ch'i vegn fatga ina controlla da chargiada. Tar questa controlla han ils animals da passar in bogh da pes sut la surveglianza dal veterinari da controlla. A chaschun da quest bogh vegnan controllads en cas da basegn singuls animals per identifitgar ils animals. Ils veterinaris da controlla empostan l'essenza da bogh da pes Formalin tar l'uffizi. Autras essenzas ston vegnir dumandadas ordavant en scrit tar il veterinari chantunal e lur diever sto vegnir permess.
- 6.4.2 Grischun: Las vischnancas organiseschan ils boghs da pes a chaschun da la chargiada en enclegientscha cun il veterinari da controlla responsabel. Ils custs che resultan vegnan surpigliads da la vischnanca.
- 6.4.3 Ils custs per la controlla veterinara da chargiada e per l'essenza da bogh Formalin che vegn duvrada per tala vegnan surpigliads dal chantun.
- 6.4.4 Ils chaus d'alp annunzian immediatamain al veterinari da controlla ed al veterinari chantunal il suspect d'ina reinfezziun cun la zoppina da nursas u autras zoppinas multiplas betg declerablas che resultan durant l'alpegiada, per ch'i possian vegnir prendidas mesiras raschunaivlas gia avant la stargiada, per uschia proteger tut ils proprietaris dals animals alpegiads.

7. Chauras

- 7.1 Mintga abort sto vegnir annunzià ad in veterinari. Aborts

8. Dismessa da cadavers d'animals

- 8.1 Cadavers d'animals che resultan sin las alps ston vegnir dismiss senza privel per l'ambient, e quai tenor las prescripziuns da l'ordinaziun federala davart la dismissa da products secundars d'animals (ODPA; CS 916.441.22) e da la legislaziun chantunala. Dismessa da cadavers d'animals

8.2	Mo en cas excepziunals e cun il consentiment dal veterinari chantunal dastgan cadavers d'animals, che n'èn betg sutta-mess ad in suspect d'epidemia, u parts da tals cadavers, vegnir sutterrads uschia, ch'els vegnan cuvrids d'ina vetta da terra d'ina autezza d'almain 1,2 m. Il lieu na dastga betg esser palidus e betg sa chattar en la vischinanza d'auals u da tschiffadas da funtaunas.	Suterrar
8.3	Per transportar cadavers d'animals fin al center da rimnada u fin ad ina via bain charrabla è da princip cumpetenta la persuna responsabla per l'alp. Quai vala er per il transport cun helicopter.	Transport
8.4	Fin ch'ils cadavers d'animals sper vias da transit ed en territoris abitads vegnan transportads davent, ston els vegnir depositads uschia, ch'els n'èn betg vesaivels (p.ex. cun cuvrir). Ils lieus da rimnada ston vegnir tschernids uschia, ch'in access nunautorisà da persunas e d'animals po vegnir evità.	Conservaziun
9. Protecziun dals animals		
Las prescripziuns davart la protecziun dals animals, en spezial per transportar, per tegnair e per mazzar ils animals, valan er durant l'alpegiada.		
9.1	En territoris, nua ch'igl è da quintar cun animals da rapina gronds, ston ils girs da controlla vegnir adattads correspondentamain. Animals malsauns e blessads ston vegnir tractads u mazzads immediatamain.	Girs da controlla
9.2	Sin alps e sin pastgiras ch'èn exponidas al turissem u ad animals da rapina gronds duain naschientschas vegnir evitadas. Ellas duain avoir lieu en il manaschi da chasa u en in auter lieu adattà. Sch'i dat tuttina naschientschas, ston las infurmaziuns essenzialas (data d'inseminaziun) vegnir communitgadas al chau d'alp a chaschun da la chargiada, per ch'i possian vegnir prendidas las mesiras necessarias.	Naschientschas
9.3	Animals blessads u malsauns dastgan mo vegnir transportads cun in helicopter, sch'il veterinari responsabel è vegnì consultà ordavant. Il veterinari decida, sche e sut tge cundiziuns ch'il transport d'in animal viv vegn en dumonda.	Transport d'animals
vivs
9.4	A la fin da l'alpegiada ston tut ils animals alpegiads vegnir stgargiads da las alps. Cun mesiras correspondentas ston vegnir procurà ch'ils animals na daventian betg selvadis durant l'alpegiada e ch'els possian puspè vegnir tschiffads l'atun.	Privel da daventar
selvadis

10. Disposiziuns penalas

Cuntravenziuns vegnan chastiadas cun arrest u cun multa a norma da las disposiziuns penalas correspondentas da la legislaziun davart ils fatgs veterinars, davart las epidemias d'animals, davart la protecziun dals animals e davart las victualias. Las personas falliblas pon er vegnir fatgas responsablas per il donn ch'è resultà tras lur cumportament illegal.

11. Disposiziuns finalas

Eventualas directivas spezialas vegnan relaschadas dal veterinari chantunal.

Entrada en vigur: 29 da mars 2019

Uffizi per la segirezza da victualias
e per la sanadad d'animals
dal chantun Grischun

Il veterinari chantunal dal Grischun e da Glaruna